

Motion till riksdagen 2016/17:3354

av Jakob Forssmed m.fl. (KD)

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Sammanfattning

Samhällsekonomi och finansförvaltningen är av stor vikt för att skapa förutsättningar för ett gott samhälle, goda uppväxtvillkor och en fungerande arbetsmarknad. I denna motion föreslår Kristdemokraterna bland annat justerad pris- och löneomräkning för statliga myndigheter och införande av livskvalitetindex i den officiella statistiken.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa livskvalitetsindex i den officiella statistiken och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om justering av pris- och löneomräkningen för myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga arbetsgivare bör redovisa samtliga skatter och avgifter på lönebeskeden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Tabell 1. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2017 uttryckt som avvikelse gentemot regeringens förslag (tusentals kronor).

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1	Statskontoret	94 266	-898
1:2	Kammarkollegiet	60 994	-212
1:3	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	14 350	
1:4	Arbetsgivarpolitiska frågor	2 443	
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	12 614 000	
1:6	Finanspolitiska rådet	9 803	
1:7	Konjunkturinstitutet	63 455	-487
1:8	Ekonomistyrningsverket	160 999	-632
1:9	Statistiska centralbyrån	555 134	-2 290
1:10	Bidrag fastigheter	193 000	
1:11	Finansinspektionen	512 180	-1 899
1:12	Riksgäldskontoret	315 702	-996
1:13	Bokföringsnämnden	9 959	
1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	210 370	
1:15	Riksrevisionen	324 200	-1 362
1:16	Finansmarknads forskning	29 916	
1:17	Upphandlingsmyndigheten	84 687	-552
1:18	Statens servicecenter	3 104	
<i>Nya anslag</i>			
1:19	transfereringar pga kpi tobak		
	Lönekostnader äldre		-100 000
2:1	Reducerade rikthyror		-61 000
Summa		15 258 562	-170 328

Tabell 2. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2017 till 2020 uttryckt som avvikelse gentemot regeringens förslag (miljoner kronor).

Utgiftsområde 2 Samhälls ekonomi och finansförvaltning

1:1	Statskontoret	-1	-1	-2	-3
1:2	Kammarkollegiet	-0	-1	-1	-1
1:7	Konjunkturinstitutet	-0	-1	-1	-2
1:8	Ekonomistyrningsverket	-1	-2	-3	-4
1:9	Statistiska centralbyrån	-2	-6	-9	-13
1:11	Finansinspektionen	-2	-5	-8	-11
1:12	Riksgäldskontoret	-1	-3	-5	-7
1:15	Riksrevisionen	-1	-3	-5	-8
1:17	Upphandlingsmyndigheten	-1	-1	-2	-2
<i>Nya anslag</i>					
	1:19 transfereringar pga kpi tobak		+50	+50	+50
	Lönekostnader äldre	-100			
	2:1 Reducerade rikthyror	-61	-125	-210	-242
Summa		-170	-97	-195	-242

Kristdemokraternas ekonomiska politik grundar sig på social marknadsekonomi. Det är i en fri marknadsekonomi som resurser fördelas mest effektivt och som ekonomin växer. Men som kristdemokrater strävar vi inte bara efter det effektiva samhället, utan också det mest mänskliga samhället. Därför behöver marknadsekonomi kompletteras med en social dimension där förvaltarskap, solidaritet och etik får en tydligare plats i

den ekonomiska politiken. En väl fungerande marknadsekonomi förutsätter en effektiv konkurrens, stabila institutioner och etiskt handlande.

En central del av den kristdemokratiska ideologin är förvaltarskapsprincipen som pekar på människans personliga ansvar för sig själv, sina medmänniskor, efterkommande generationer samt den fysiska livsmiljön. Att förvalta de ekonomiska tillgångar som finns tillgängliga på ett långsiktigt och klokt sätt är grunden för god samhällsekonomi och god privatekonomi. Att förvalta innebär inte något passivt bevarande, utan handlar om att på ett ansvarsfullt sätt ta hand om och förädla de tillgångar vi har. All form av kortsiktigt överutnyttjande av miljön och andra resurser försämrar möjligheterna för långsiktig tillväxt och en hållbar ekonomisk utveckling.

Den fria marknadsekonomin är en självklar utgångspunkt, men det innebär inte att en marknad kan existera i ett vakuum. En marknadsekonomi behöver ordning och regler för att kunna fungera bra. En sådan ordning uppstår inte spontant utan måste grundas på etiska principer och grundläggande värden. Hederlighet och personligt ansvarstagande är viktiga fundament som förbättrar ekonomins funktionssätt genom att det sänker transaktionskostnader och leder till ökad effektivitet. Den kristna etiken spelar därför en avgörande roll för en god utveckling av samhällsekonomin och för en väl fungerande finansförvaltning.

Politikens uppgift är att ta tillvara det gemensamma bästa och värna medborgarnas intresse. Lagstiftning och reglering kring finansmarknaden behöver därför ha ett tydligt medborgarperspektiv. Särskilt viktigt är det att hänsyn tas till dem som befinner sig i utsatta situationer, exempelvis dem som riskerar att bli överskuldssatta. Den statliga förvaltnings- och arbetsgivarpolitiken ska bedrivas på ett effektivt och kvalitetsinriktat sätt där kompetensnivån säkerställs och staten föregår som gott exempel gentemot andra organisationer och arbetsgivare.

Bredare välfärdsmått

En central del i den ekonomiska politiken är förstås vad man väljer att mäta och vilka nyckeltal man använder sig av. Det som mäts blir också oftare föremål för agerande. Det samhällsekonomiska målet ska vara att skapa en till alla delar god livsmiljö för människorna.

BNP-måttet och andra ekonomiska mått är helt centrala för att följa utvecklingen och få ramar för vad som är ekonomiskt möjligt. Ett mått som BNP exkluderar dock faktorer som enligt forskningen är avgörande för vårt välbefinnande, såsom relationer, trygghet, hälsa, livsmiljö och inflytande. Genom indikatorer och index som ger bättre kunskaper om människors livskvalitet förbättras möjligheterna att analysera hur politiska åtgärder kan påverka. Skillnaden mellan olika gruppers livskvalitet kan följas på ett bättre sätt och livskvalitetsindex kan också bidra till att mer svårgripbara aspekter av samhällslivet kan belysas.

Alliansregeringen tillsatte en utredning för att kartlägga, analysera samt föreslå kompletterande mått till BNP. Utredningen lämnade sitt slutbetänkande i maj 2015 och föreslår att livskvalitet i officiellt perspektiv ska spegla medborgarnas handlingsfrihet som ska mätas och redovisas utifrån tio komponenter. Bland komponenterna finns hälsa, sysselsättning, sociala relationer och livsmiljö. Utredningen föreslår vidare att en rapport byggd på intervjuer, registeruppgifter och globala indikatorer på dessa områden ska läggas fram vart fjärde år. Man föreslår dock inget samlat index för att mäta livskvaliteten i stort. Utredningen har förtjänster och det är viktigt att snarast börja mäta

och sammanställa den typen av rapporter för att följa utvecklingen av livskvaliteten. Dock har utredningen i för liten utsträckning betonat uppföljning av människors subjektiva livskvalitet, vilket är ett etablerat sätt att mäta livskvalitet som utgår från den enskilde. Därtill så betonar utredningen i alltför liten del goda relationers betydelse för livskvaliteten, trots att detta är helt centralt när människor själv pekar ut faktorer som säkrar god livskvalitet och trots att ensamhet är ett stort hot mot exempelvis hälsa. Utredningen kan därför behöva kompletteras.

Offentliga arbetsgivare bör visa vägen

De statliga myndigheterna bör i sin verksamhet utgöra föredömen för andra organisationer när det kommer till exempelvis frågor om lönebildning, integration mm. Därför tycker vi att de myndigheter som lokaliseras i Stockholmsområdet, vilket är flertalet, bör välja lägen utanför Stockholms innerstad. Ytterstadsområden bör i en sådan bedömning vara förstahandsalternativet eftersom hyresnivån är lägre, men också för att det bidrar till jobb och en mer dynamisk stadsmiljö, inte minst på grund av den kringsservice som då kan växa fram. På så sätt kan en flytt av offentlig förvaltning bidra till fler arbetstillfällen och till att höja statusen på stadsdelar som präglas av utanförskap. Även lokalisering av myndigheter i andra delar av landet än storstadsområdena kan ha en regionalpolitiskt positiv effekt och bör därför prövas i större omfattning än idag. Näringsutskottet har i sitt betänkande 2015/16:NU17 hörsammat Kristdemokraternas förslag kring omlokalisering av myndigheter och tillkännagett detta för regeringen. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att myndigheterna nu utvärderar lokaliseringsfrågan och fullföljer riksdagens beslut.

Vi bedömer att det finns möjlighet att göra besparingar på myndigheternas lokalkostnader, särskilt för de myndigheter som är lokaliserade i Stockholms innerstad. Därför vill vi reducera rikthyran. Detta skapar både en besparing i statsbudgeten och ökar drivkrafterna för myndigheter att lokalisera sin verksamhet till andra delar av Stockholm eller andra delar av Sverige. Besparingen beräknas vara 61 miljoner 2017 och ökar därefter för att 2020 vara 242 miljoner.

Därtill bedömer vi att det finns utrymme för en justering av anslagen till de myndigheter som tillämpar pris- och löneomräkning (PLO). Lönekostnader svarar för en betydande del av myndigheternas utgifter. En nedjustering av PLO skulle bidra till effektivisering av myndigheterna, samtidigt som det finansierar prioriterade satsningar. Justeringen är beräknad som en 30-procentig minskning av PLO-uppräknningen under 2017–2020, vilket totalt innebär 392 miljoner 2017 och därefter en ökning för att 2020 vara cirka 3,3 miljarder. Myndigheter inom utgiftsområde 4, 6, och 7 såsom Polismyndigheten och Försvarsmakten, är undantagna från PLO-besparingen. För utgiftsområde 2 görs minskningen av PLO-uppräknningen för Statskontoret, Kammarkollegiet, Konjunkturinstitutet, Ekonomistyrningsverket, SCB, Finansinspektionen, Riksgälden, Riksrevisionen och Upphandlingsmyndigheten.

För att tydliggöra för den enskilde löntagaren hur mycket skatt och sociala avgifter han eller hon betalar in, bör arbetsgivaravgifterna anges på lönebeskedet. Uppgifterna bör omfatta såväl de lagstadgade avgifterna som de avgifter som avtalats med de fackliga organisationerna, så kallade avtalsförsäkringar och avtalspensioner. Vissa arbetsgivare inom både privat och offentlig sektor redovisar detta redan i dag, men de flesta löntagare får inte denna information. Även i detta sammanhang borde den

offentliga sektorn föregå med gott exempel och snarast synliggöra skatter och avgifter på lönebeskedet.

Övriga anslagsförändringar

Kristdemokraterna återställer löneskatten för personer över 65 år till den nivå som gällde under alliansregeringen. Satsningen innebär en sänkning av socialavgifterna med 6,15 procentenheter, vilket motsvarar 100 miljoner i lägre lönekostnader för staten år 2017. Utgiften redovisas på ett nytt anslag under detta utgiftsområde.

Kristdemokraterna höjer skatten på tobak med 4 procent, vilket resulterar i KPI-effekter på 50 miljoner kronor 2018–2020. Effekten redovisas under ett nytt anslag under detta utgiftsområde.

Jakob Forssmed (KD)

Penilla Gunther (KD)

Aron Modig (KD)

Caroline Szyber (KD)

Robert Halef (KD)

Désirée Pethrus (KD)

Larry Söder (KD)